

Podujatia - MÁJ

2.5. (sobota) o 11.00 h MARTIN A HVIEZDA
Rozprávka pod umelou hviezdou oblohou pre najmenších o Martinovi a jeho ceste za žiarivou hviezdou.

7.5. (štvrtok) o 18.00 h HUDBA POD HVIEZDNOU OBLOHOU – JOHN WILLIAMS

Hudba z filmov Hviezde vojny, Jurský park, Sám doma, Zachráňte vojaka Ryana atď. pod umelou hviezdou oblohou.

9.5. (sobota) o 11.00 h VESMÍRNE OTÁZNIKY
Hudobný program pod umelou hviezdou oblohou pre najmenších.

14.5. (štvrtok) o 18.00 h HPHO – JEAN MICHEL JARRE
Hudobná mozaika súčasného svetoznámeho francúzskeho umelca pod umelou hviezdou oblohou planetária.

16.5. (sobota) o 11.00 h AKO JE SLNIEČKO ĎALEKO
Astronomická rozprávka pod umelou hviezdou oblohou pre deti predškolského veku.

21.5. (štvrtok) o 18.00 h HUDBA POD HVIEZDNOU OBLOHOU – CHRIS NORMAN
Najznámejšie skladby sólovej dráhy populárneho anglického hudobníka, zakladateľa skupiny Smokie, pod umelou hviezdou oblohou. *Uvádza PaedDr. Juraj Humeňanský*

23.5. (sobota) o 11.00 h NEVESTA HVIEZD
Astronomická rozprávka pod umelou hviezdou oblohou, spracovaná na motívy klasického laponského mýtu.

28.5. (štvrtok) o 18.00 h HPHO – VIVALDIHO ŠTYRI ROČNÉ OBDOBIA
Baroková hudba a maliarstvo pod umelou hviezdou oblohou.

30.5. (sobota) o 11.00 h ROZPRÁVANIE O SLNIEČKU
Astronomická rozprávka pod umelou hviezdou oblohou pre deti predškolského veku, v ktorej sú vysvetlené základné vlastnosti Slnka.

31.5. (nedeľa) 15.00 - 19.00 h DEŇ DETÍ S ASTRONÓMIU
Podujatie pri príležitosti MDD *Vstupné: 0,85 € / 25,61 Sk*
Program: 1. Pozorovanie Slnka 2. Programy v planetáriu
3. Kreslenie na tému „To najkrajšie z vesmíru“
4. Astronomické pexeso v prednáškovvej sále

ASTRONOMICKÉ POZOROVANIA PRE VEREJNOSŤ

Streda po zotmení v prípade priaznivého počasia.

6.5. o 20.30 h *Mesiac*
20.5. o 21.00 h *Saturn*

Vstupné		
Večerné programy:	náučno – populárne	1,25 € / 37,66 Sk
	hudobné	1,50 € / 45,19 Sk
Programy pre deti a MŠ:		0,85 € / 25,61 Sk
Astronomické pozorovania:		1,00 € / 30,13 Sk
Skupinové návštevy:		1,50 € / 45,19 Sk
(žiaci ZŠ, študenti, invalidi, dôchodcovia		1,00 € / 30,13 Sk)

Podujatia - JÚN

4.6. (štvrtok) o 18.00 h HUDBA POD HVIEZDNOU OBLOHOU – CELINE DION
Výber zo známych skladieb kanadskej interpretky baladickéj hudby pod umelou hviezdou oblohou. *Uvádza: PaedDr. Juraj Humeňanský*

6.6. (sobota) o 11.00 h POTULKY OBLOHOU
Program pod umelou hviezdou oblohou planetária o hviezdach, planétach, Mesiaci a Mliečnej ceste. Vhodný pre mladších školákov.

11.6. (štvrtok) o 18.00 h HUDBA POD HVIEZDNOU OBLOHOU – MIKE OLDFIELD
Výber zaujímavostí zo života a hudobnej tvorby M. Oldfielda pod umelou hviezdou oblohou planetária.

13.6. (sobota) o 11.00 h MESIAC NA VANDROVKE
Program pod umelou hviezdou oblohou o Mesiaci a Slnku pre najmenších školákov.

18.6. (štvrtok) o 18.00 h HUDBA POD HVIEZDNOU OBLOHOU – J. S. BACH
Nádherná organová hudba J. S. Bacha doplnená jeho životopisom.

20.6. (sobota) o 11.00 h POHĽADY NA OBLOHU
Program pod umelou oblohou planetária o tom, čím sa líši denná a nočná obloha v lete a v zime. Vhodný pre mladších školákov.

25.6. (štvrtok) o 18.00 h HUDBA POD HVIEZDNOU OBLOHOU – ENYA
Emotívna hudba jednej z najúspešnejších súčasných skladateliek a umelkyň írskej národnosti, známej ako Enya, pod umelou hviezdou oblohou planetária. *Uvádza PaedDr. Juraj Humeňanský*

27.6. (sobota) o 11.00 h O FOTÓNKOVI FILIPKOVI
Astronomická rozprávka pod umelou hviezdou oblohou pre deti predškolského veku

ASTRONOMICKÉ POZOROVANIA PRE VEREJNOSŤ

Streda po zotmení v prípade priaznivého počasia.

3.6. o 21.00 h *Mesiac*
17.6. o 21.30 h *Saturn*

Termíny návštev	
Dospelí:	štvrtok o 18.00 h
Deti:	sobota o 11.00 h
Astronomické pozorovania: streda v určených hodinách	
Skupinové návštevy: pondelok až piatok	
o 9.00, 11.00, 14.00, a 16.00 h, sobota o 9.00 h	
Kapacita planetária je 68 miest. Skupinové návštevy je nutné dohodnúť vopred telefonicky alebo osobne.	

HVEZDÁREŇ A PLANETÁRIUM V PREŠOVE

Astronomický informátor

máj - jún

3/2009

Vydáva: HaP v Prešove v spolupráci s pobočkou SAS pri SAV v Prešove

Ročník XXXV
Telefón/Fax: 051 / 7722065, 7733218
E – mail: hap@astropresov.sk
Internet: www.astropresov.sk

Dňa 4. marca 2009 sa v budove HaP konalo vyhodnotenie okresných kôl výtvarnej súťaže *Vesmír očami detí* pre okresy Prešov a Poprad. Vyhlasovateľom súťaže je Slovenská ústredná hviezdáreň v Hurbanove v spolupráci s ostatnými astronomickými zariadeniami na Slovensku. Žiaci MŠ, ZŠ a ZUŠ súťažili v okresných kolách: Prešov (Sabinov, Bardejov) a Poprad s celkovým počtom prihlásených prác – 495. Na jednotlivé okresné kolá pripadala účasť: Prešov a spádová oblasť – 437 prác; Poprad a spádová oblasť – 58 prác.

Zapojenie jednotlivých kategórií škôl - Prešov / Poprad: 9/2 MŠ, 19/4 ZŠ, 3/0 ZUŠ. Porota v zložení *PhDr.E.Vološčuková* a *Mgr.M.Klučárová* pozitívne hodnotila zvládnutie niektorých techník a zobrazovanie na základe poznania fyzikálnej podstaty dejov vo vesmíre. Najlepšie ocenené práce postúpili do celoslovenského kola, ktoré sa konalo 3.apríla v Hurbanove, za účasti nášho porotcu *PaedDr.P.Mastiláka*. V súčasnosti ich môžete vidieť na našej webovej stránke (www.astropresov.sk) v podobe virtuálnej výstavy. Časť ostatných prác tvorí výstavku v expozícinej časti planetária. XXIII. ročník súťaže sa konal počas trvania roku astronómie, preto je naša organizácia obzvlášť potešená záujmom o umelecké stvárnenie témy vesmír. Ďakujeme žiakom, ich pedagógom a porotcom za spoluprácu a účasť na súťaži.

Mgr. Viliam Kolivoška

Výstava „Stretnutia makrokozmu s mikrokozmom“

Pri príležitosti Medzinárodného roka astronómie bude vo Hvezdárni a planetáriu v Prešove sprístupnená pre širokú verejnosť výstava „*Stretnutia makrokozmu s mikrokozmom*“. Výstava veľkoformátových farebných posterov z Ústavu časticovej fyziky v CERNe, ktoré sú zamerané veľmi prístupnou formou na popularizáciu časticového výskumu v nadväznosti na vznik a vývoj vesmíru a života na Zemi, je doplnená nádhernými plagátmi z Chile, z Európskych južných observatórií (galaxií, hmlovín, komét atď) a tiež zaujímavými fotografiami oblohy a z pobytu. Texty sú premyslené, informačne bohaté a pritom ľahko pochopiteľné, takže si prídu na svoje aj deti aj náročnejší diváci, ktorí tam nájdu základnú orientáciu v rodinách častíc a experimentoch na veľkom urýchľovači LHC, najväčšom prístroji na svete. Výstava tiež poskytne silný emočný zážitok a objasní súvis výskumu v mikro a makrosfere pre pochopenie vesmíru. Výstavu môžete navštíviť od konca apríla do konca júna. Inšpiráciou k výstave boli študijné pobyty P. Rapavého a L. Urbančoka v CERNe a ESO.

R. Kolivošková

Čo vieš o hviezdach ?

Okresné kolo

V dňoch 24., 25. a 26. marca 2009 sa v HaP v Prešove uskutočnilo okresné kolo 19. ročníka celoštátnej vedomostnej súťaže ČVOH v troch vekových kategóriách. Na súťaži sa zúčastnilo 73 súťažiacich z 22 škôl okresu Prešov a Sabinov. Na prvých troch miestach sa v jednotlivých kategóriách umiestnili:

I. kategória (žiaci 4.-6. ročníka ZŠ, 19 súťažiacich, z toho 15 z okresu Prešov a 4 z okresu Sabinov)

Okres Prešov

1. Jakub Jambrich	Gymnázium JAR, Prešov
2. Jakub Prokopič	ZŠ Šmeralova, Prešov
3. Michaela Lupačová	CZŠ sv. Michala, Kendice

Okres Sabinov

1. Kristína Ščavnická	Gym. Komenského 13, Lipany
2. Barbora Kolková	Gym. A. Prídavka, Sabinov
3. Tomáš Majtner	ZŠ Komenského 113, Lipany

II. kategória (žiaci 7.-9. ročníka ZŠ, 31 súťažiacich, z toho 17 z okresu Prešov a 14 z okresu Sabinov)

Okres Prešov

1. František Kostráb	CZŠ sv. Michala, Kendice
2. Erik Gbúr	ZŠ Lesnícka, Prešov
3. Lubomír Baran	CZŠ sv. Michala, Kendice

Okres Sabinov

1. Michal Bañas	Gym. Komenského 13, Lipany
2. Štefan Smolko	Gym. A. Prídavka, Sabinov
3. René Novyzedlák	Gym. Komenského 13, Lipany

III. kategória (študenti SŠ a gymnázií, 23 súťažiacich, z toho 8 z okresu Prešov a 15 z okresu Sabinov)

Okres Prešov:

1. Dominik Imrich	Gymnázium Konštantínova 2, Prešov
2. Juraj Čurpek	Gymnázium JAR, Prešov
3. Ján Žiak	Gymnázium sv. Mikuláša, Prešov

Okres Sabinov:

1. Andrea Lešková	Gym. Komenského 13, Lipany
2. Jakub Feltovič	Gym. Komenského 13, Lipany
3. Martin Kovalík	Gym. A. Prídavka, Sabinov

Krajské kolo

V dňoch 21., 22. a 23. apríla 2009 sa v priestoroch HaP v Prešove uskutočnilo krajské kolo 19. ročníka celoštátnej vedomostnej súťaže ČVOH v troch vekových kategóriách. Na súťaži sa zúčastnilo 42 súťažiacich z okresov Humenné, Prešov, Sabinov, Snina, Stropkov a Svidník. Na prvých troch miestach sa umiestnili:

I. kategória (žiaci 4.-6. ročníka ZŠ, 14 súťažiacich)

1. Jakub Prokopič	ZŠ Šmeralova, Prešov
2. Jakub Jambrich	Gymnázium JAR, Prešov
3. Michaela Lupačová	CZŠ sv. Michala, Kendice

II. kategória (žiaci 7.-9. ročníka ZŠ, 16 súťažiacich)

1. František Kostráb	CZŠ sv. Michala, Kendice
2. Jozef Kaščák	ZŠ. ul. 8. mája, Svidník
3. Erik Gbúr	ZŠ Lesnícka, Prešov

III. kategória (študenti SŠ a gymnázií, 12 súťažiacich)

1. Dominik Imrich	Gymnázium Konštantínova 2, Prešov
2. Pavol Onderčín	Gymnázium Snina
3. Juraj Čurpek	Gymnázium JAR, Prešov

Pekné knižné ceny do krajskej súťaže sponzorsky venovala MAPA Slovakia Plus s.r.o. Bratislava.

Celoštátne kolo, ktoré organizuje Slovenská ústredná hviezdáreň Hurbanovo, sa bude konať v dňoch 9., 10., a 11. júna 2009 vo Hvezdárni a planetáriu Maximiliána Hella v Žiari nad Hronom.

Oznam pre členov prešovskej odbočky SAS pri SAV

Prešovská odbočka SAS pri SAV má v súčasnosti 27 členov. Väčšina našich členov je z Prešova, ale máme členov aj z Humenného (2), z Košíc (4), z Michaloviec (1), zo Sabinova (2), ale aj takých, ktorí sú dlhodobo mimo Slovenska (3). V roku 2008 sme stratili dvoch členov, jeden zomrel (Mgr. Pavol Jurašek) a jeden požiadal o zrušenie členstva (Valentin Korinek). Tohto roku sa členská schôdza uskutočnila dňa **5. marca 2009** s účasťou 10 členov. Po schôdzi bola prednáška, určená aj pre verejnosť, pod názvom *Za zatmeniami Slnka*, ktorú zrealizoval RNDr. Vojtech Rušin, DrSc. Z Astronomického ústavu SAV v Tatranskej Lomnici. Najbližšia členská schôdza bude v utorok **19. mája 2009 o 17.00 hodine**. Na schôdzi prisľúbili účasť naši členovia z Humenného a z Michaloviec, ktorí budú mať odborné prednášky:

1. *Blízko hviezd* - multimediálna prednáška o ceste po krajinách Južnej Ameriky (RNDr. Igor Kudzej, CSc.)
 2. *Astronómia v učebných osnovách základných a stredných škôl* - multimediálna prednáška (Michal Maturkanič)
 3. *Tmavá hmota a energia* (RNDr. Zdeněk Komárek)
- Programom schôdze bude aj príprava exkurzie našej odbočky do Hvezdárne v Rimavskej Sobote v septembri 2009 a plánovanie účasti na Odbornej konferencii SAS pri SAV v dňoch 5.-7. novembra 2009 v priestoroch AsÚ SAV v Starej Lesnej.

RNDr. Danica Jančušková